

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA
3.Kf.27.196/2012/5. szám

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Biró Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Biró J. Judit ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt **Közbeszerzési Hatóság Közbeszerzési Döntőbizottság** (1026 Budapest, Riadó utca 5.) alperes ellen közbeszerzési ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, amely perbe az alperes oldalán a polgármester által képviselt **Csobánka Község Önkormányzata** (2014 Csobánka, Fő út 1.) beavatkozott, a Budapest Környéki Törvényszék 2012. február 3. napján kelt 4.K.27.038/2011/9. számú ítélete ellen a felperes 11. sorszám alatt bejelentett fellebbezésére meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 70.000 (hetvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - az adóhatóság külön felhívására 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az ajánlatkérő alperesi beavatkozó (továbbiakban: alperesi beavatkozó) a 2011. március 10. napján feladott ajánlati felhívásával a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (a továbbiakban: Kbt.) VI. fejezete szerinti tárgyalás nélküli egyszerű közbeszerzési eljárást indított a csobánkai óvoda bővítésének és felújításának kivitelezésére. Az ajánlati felhívás V.7.11) pontjában előírta, hogy az

ajánlattevőnek tételes kereskedelmi ajánlatot kell tennie a dokumentációban kiadott formalap kitöltésével. Az ajánlati árat a dokumentációban található valamennyi tételre minden kapcsolódó költség összeadásával kell megadni (tételes kereskedelmi ajánlat), a listán szereplő valamennyi tételt be kell árazni. Az ajánlati dokumentáció 17. pontja szerint az árajánlatot egyösszegű nettó átalányáron kellett megadni. A dokumentáció részét képezte egyebek mellett a TERC-VIP 2010.3. normagyűjtemény alapján készített tételes árazatlan költségvetés, melyet beárazva kellett az ajánlathoz csatolni a kitöltött költségvetési főösszesítővel együtt. Az alperesi beavatkozó kiegészítő tájékoztatásában azt közölte, hogy a dokumentációtól eltérő struktúrájú ajánlat nem készíthető, de a tervezői kiírások külön egységeit egy-egy soron kell szerepeltetni, így új sorok beiktatása vagy törlése szükséges lehet; a dokumentációban nem szereplő, de a vállalkozó szerint szükséges munkák költségvetése külön csatolandó az összesítésen kívül; a beépíthető anyagok helyettesítése az azonos használati érték és esztétikai megjelenés elvének figyelembevételével lehetséges. A halasztott ajánlattételi határidőben 11 társaság nyújtotta be ajánlatát, köztük a felperes és a ... Kft. is. Ez utóbbi társaság (1. pont) ajánlatának 90. oldalán az irtás, föld-és sziklamunka 5. tételénél a gépi erővel történő tömörítés anyagköltségét, (2. pont) a 125. oldal második bekezdésében a víz-csatorna szerelés irtás, föld-és sziklamunka tételénél a gépi erővel történő munkaárok földkiemelés anyagköltségét, (3. pont) az ugyanitt 6. tétel alatt szereplő gépi erővel történő simító hengerelés anyagköltségét, valamint (4. pont) a 7. tétel alatti fejtett föld felrakása szállítóeszközre gépi erővel és elszállítás anyagköltségét nulla forintban adta meg. Az ajánlat (5. pont) 101. oldalán írt ácsmunka 13. tételében a faanyag gomba és rovarvédő elleni megelőző védelmének anyagköltségét és díját egyaránt nulla forintban jelölte meg, hozzátéve, hogy azt tételekbe árazva adta meg. Az ajánlat (6. pont) 128. oldalán a közmű csővezetékek és szerelvények 4. tételénél, a csővezetékek fertőtlenítésének anyagköltségét nulla forintban, ugyanitt (7. pont) az épületgépészeti csővezetékek szerelésének 1. tételénél a csővezetékek bontása lángvágással művelet anyagköltségét nulla forintban, az ajánlat (8. pont) 148. oldalán a gázszerelés, épületgépészeti csővezeték szerelése 1. tételénél a csővezeték lángvágással történő bontás anyagköltségét nulla forintban jelölte meg. A víz-csatorna szerelés épületgépészeti szerelvények és berendezések szerelésének 44. tételénél, az ajánlat 137. oldalán (9. pont) a mosogató elhelyezése és bekötése rovatban az anyagköltséget nulla forintban tüntette fel azzal az árazatlan tételes költségvetésben már szereplő megjegyzéssel, hogy annak ára a konyhatechnológiában szerepel. Az ajánlat 146. oldalán (10. pont) a fűtés szerelés, épületgépészeti szerelvények és berendezések szerelése 37. tételénél a kazánház, illetve hőközpont beszabályozásának anyagköltségét ugyancsak nulla forintban tüntette fel, a 162. oldalon (11. pont) lévő elektromos hálózat felújítási munkák, elektromos energia ellátás, világítás munkanemek összesen rovatot nem töltötte ki, azt üresen hagyta. Ajánlata 163. oldalán (12. pont) az elektromos hálózat felújítási munkák egyéb járulékos munkák között az 1. tételnél az átadási tervdokumentáció készítésének anyagköltségét, valamint a 164. oldalon (13. pont) a gyengeáramú tűzjelző rendszer 18. tételénél a tűzjelző rendszer megvalósulási tervdokumentáció anyagköltségét egyaránt nulla-nulla forintban jelölte meg.

Az alperesi beavatkozó által készített összegzés szerint a legelőnyösebb ajánlatot a ... Kft. tette, az őt követő legkedvezőbb ajánlat benyújtója a ... Kft. volt. A felperes jogorvoslati kérelmére eljáró alperes D.291/2011. számú határozatával a jogorvoslati kérelemnek részben helyt adott, a jogsértések megállapítása mellett megsemmisítette a közbeszerzési eljárást lezáró döntést. Ezt követően az alperesi beavatkozó folytatta a közbeszerzési eljárást, majd újonnan készített összegzésében előbb az ... Kft-t, utóbb a 2011. július 6-án megküldött javított összegzésben - melyet a ... Kft. eredményes előzetes vitarendezési kérelme indokolt - az eljárás nyertesének a ... Kft.-t nyilvánította.

A felperes jogorvoslati kérelmében a nyertes ajánlatának a Kbt. 88. § (1) bekezdés f) pontján alapuló érvénytelenségét kérte megállapítani azzal az indokkal, hogy a nyertes a fentiekben meghatározott tizenhárom pontban tért el a költségvetési kiíráshoz képest úgy, hogy vagy módosította az árazatlan költségvetést, vagy pedig a tételeket több pontban nem árazta be.

Az alperes D.473/12/2011. számú határozatával a jogorvoslati kérelmet elutasította. Megállapította, hogy a nyertes ajánlattevő az 1-4. pontokban foglalt kérelmi elemek szerinti költségvetési tételekben a gépi erővel végzendő földmunkáknál, a 6. ponttal kifogásolt csővezetékek fertőtlenítési munkájánál, a 7-8. pontokban a csővezetékek lángvágással történő bontásánál, a 10. pontban a kazánház, hőközpont beszabályozása munkánál, valamint a 12-13. pontokban az átadási tervdokumentáció készítésénél a teljes műszaki tartalomra, az előírt mennyiségben adott ajánlatot. Kifejtette, a beruházáshoz értelemszerűen hozzátartozik, hogy a gépek üzemanyaggal működnek, a tervdokumentációt papírra nyomják, a lángvágáshoz disszociációs gázt használnak, a kazán beszabályozásához földgázt égetnek el. A tevékenység elvégzése során szükségszerűen felhasznált üzemanyagok, energiahordozók és irodaszerek költségei kalkulálhatók a munkadíjban, mert a szolgáltatás ellátásához egyértelműen és értelemszerűen kapcsolódnak. A költségvetés elkészítése során figyelembe vett normagyűjtemény alapján az anyagköltség kalkulációjánál a beépíthető anyagok árát és szállítási költségeit kellett figyelembe venni. Minden egyéb költség a munkadíjban jelenik meg, ezért az ajánlattevők költségelése szakmai szempontból helytálló és a gyakorlatnak megfelelő volt.

Az ácsmunka 13. tétele kapcsán (5. pont) azzal érvelt, hogy általánosan elterjedt, és ezt a felperes sem kifogásolta, hogy a kereskedelmi forgalomban már előre kezelt faanyagok kaphatók, így a szükséges előkezelést nem az építési vállalkozónak kell elvégeznie. Ilyen esetben a kezelt faanyag ára tartalmazza az előkezeléshez felhasznált vegyszer árát, tehát annak feltüntetése szükségtelen. Egyébként pedig a kiegészítő tájékoztatásában az ajánlatkérő lehetőséget biztosított a költségvetés átszerkesztésére és a kiírt anyagok helyettesítésére.

A 9. ponttal kapcsolatosan azt állapította meg, hogy az árazatlan költségvetésbe az alperesi beavatkozó illesztette be az „ára a konyhatechnológiában szerepel” megjegyzést, ami azt jelentette, hogy a víz-csatorna szerelés fejezet tételes költségvetésében kizárólag a berendezés elhelyezésének költségeit kellett kalkulálni, a berendezés árát a konyhatechnológia költségvetésben kellett

szerepeltetni. A tervdokumentáció és a konyhatechnológiai költségvetés adatai alapján az egy darab, fehér színű kétmedencés 70/210/85 méretű mosogatót a földszinti konyhában kellett beépíteni, a szakági tételes költségvetésben jelölt méretű mosogató nem szerepelt sem a tervekben, sem a költségvetésben, így az nyilvánvaló elírás eredménye volt. A nyertes ajánlattevő és a felperes is a kiadott minta szerint töltötte ki e részben a szakági költségvetést, azokban a téves méretadat szerepelt, de megtalálható a konyhatechnológia költségelésére vonatkozó utalás is.

Az elektromos hálózat felújítási munkái fejezethez kapcsolódó 11. ponttal összefüggésben azt állapította meg, hogy a elektromos energiaellátás, világítás munkanem összesítő sorát a nyertes ajánlattevő nem töltötte ki, de annak valamennyi tételsorát beárazta, ezért vállalását a teljes műszaki tartalomra adta meg. Az elektromos energiaellátás, világítás munkanem valamennyi tételének árát a fejezeti összesítőben szerepeltette, az elkülönítetten megadott táblázatban összesítette, anyag és díjköltség bontásban önálló soron feltüntette. Nem tulajdonított annak relevanciát, hogy a 71. számú munkanemet összesítő sort ugyanazon fejezeten belül a nyertes ajánlattevő egy vagy két helyen szerepeltette, hiánypótlás alkalmazását szükségtelennek tartotta, mivel formai hiányosság nem volt megállapítható. Összességében a jogorvoslati kérelem valamennyi elemét alaptalannak, a nyertes ajánlat érvényességének megállapítását jogszerűnek minősítette.

Az alperes határozatának elsődlegesen megváltoztatása, a jogorvoslati kérelemben megjelölt jogsértések megállapítása, másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezése és az alperes új eljárásra kötelezése iránt a felperes terjesztett elő keresetet, amelyben perköltségre is igényt tartott. Azzal érvelt, hogy a Kbt. 70. § (1) bekezdése alapján az ajánlatot az ajánlati felhívás és a dokumentáció alapján kell elkészíteni és benyújtani. A nyertes ajánlattevő nem az alperesi beavatkozó által előírt struktúrában nyújtotta be költségvetését, egyes tételeknél anyagköltséggel egyáltalán nem is számolt, egyes tételeket be sem árazott, ezzel megsértette a dokumentáció előírásait, ezért ajánlata érvénytelen, figyelemmel arra is, hogy az alperes értelmezése szerint a hiánypótlás elrendelése kizárt.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Kifejtette, hogy az alperes a tényállást kellően tisztázta, a tényállásból helytálló következtetésre jutott, indokairól határozatában kellő részletességgel számot adott, melyet az elsőfokú bíróság is megfelelőnek tartott. A gépi erővel végzendő földmunkánál, a csővezeték fertőtlenítési munkáinál, a kazánház hőközpont beszállítási munkáinál, a lángvágásnál és a dokumentáció készítésénél a munkálatokhoz szükségszerűen kapcsolódó üzemanyag, tisztítószer, energiahordozó és irodaszer költségét a munkadíjban lehetett és kellett kalkulálni, ezért anyagárként való feltüntetésének hiánya nem jelentette azt, hogy a vitatott ajánlat ne a teljes műszaki tartalomra vonatkozna. A költségvetés elkészítése során figyelembe vett normagyűjtemény szerint is az anyagköltségnél a beépítendő anyagok árát és szállítási költségét kellett figyelembe venni és nem az egyes munkáknál alapvetően felmerülő energia, stb. költségeket. A faanyag gomba- és rovarkártevő elleni megelőző védelem

tételének beárazása valóban elmaradt, de a nyertes ajánlattevő jelezte, hogy a vegyszerkezelés ára a kereskedelembe beszerezhető előre kezelt faanyag árában jelenik meg. Helyesen állapította meg az alperes, hogy az ajánlatkérő kiegészítő tájékoztatásában foglaltak szerint a beépítendő anyagok helyettesítése lehetséges volt, ezért nem volt akadálya, hogy a kezeletlen faanyag helyett az ajánlattevő vegyszerrel kezelt fát szállítson. A beépített mosogató ára helyes méretadatokkal a kiadott tervdokumentációnak megfelelően a konyhatechnológiai költségvetésben szerepelt, míg az elektromos hálózat felújítási munkái fejezetben kiadott tételes költségvetés tételsorát a nyertes ajánlattevő teljesen beárazta, egy összesítő sor hiánya nem eredményezhette az ajánlat érvénytelenségét.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen elsődlegesen az ítélet megváltoztatása, a keresetében foglaltak teljesítése, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítása, valamint perköltség iránt a felperes élt fellebbezéssel. Kifejtette, hogy a dokumentáció egyértelmű előírása szerint az ajánlat részeként árazott költségvetést kellett csatolni, az ajánlati felhívás V.7.11) pontja szerint a listán szereplő valamennyi tételt be kellett árazni. A nyertes ajánlattevő azzal, hogy egyes tételeknél anyagköltséggel nem számolt, egyes tételeket más tételeknél árazott be, nem az ajánlatkérő által előírtaknak megfelelően nyújtotta be ajánlatát, ezért azt érvénytelennek kellett volna nyilvánítani. Állította, a kiegészítő tájékoztatás nem írhatta felül a felhívás és dokumentáció azon előírását, hogy a listán szereplő valamennyi tételt be kell árazni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és perköltséget kért. Határozati indokai fenntartásával állította, hogy jogsértés nem történt, a nyertesként kihirdetett ajánlat nem volt érvénytelen. Kifejtette, hogy a költségvetési tételek beárazásával az ajánlattevő egyértelmű és teljeskörű vállalást tett arra vonatkozóan, hogy az ott szereplő munkákat elvégzi. A nyertes szakmai ajánlatát az árazott költségvetés alapján a teljes beszerzési tárgyra és mennyiségre tette meg, ajánlata sem tartalmában, sem formailag nem volt hiányos.

Az alperesi beavatkozó ellenkérelmet, észrevételt nem terjesztett elő.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az alperes által hiánytalanul feltárt tényállás alapján a jogszabályok helyes értelmezése és alkalmazása mellett a jogvitát helyesen döntötte el. Helytállóan állapította meg, hogy az alperes határozata nem volt jogsértő, helyesen ítélte meg az alperesi beavatkozó eljárást lezáró döntésének jogszerűségét, a nyertes ajánlattevő ajánlatának érvényességét. Jogi álláspontjával és annak indokaival a Fővárosi Ítélet tábla egyetért annak kiemelésével, hogy a fellebbezés lényegében a kereseti érvelés megismétlését tartalmazza, melyet az elsőfokú bíróság átfogóan értékelt és indokolt.

A fellebbezésre figyelemmel az alábbiakat szükséges kiemelni:

Az alperesi beavatkozó a költségvetési kiírást a Terc-VIP összevont építőipari költségvetés-készítő program alapján készítette el. E normarendszerben kellett az ajánlattevőknek ajánlatukat elkészíteniük. Az alkalmazott program árképzési alapelveket is magában foglal, mely szerint az anyagköltségnek tartalmaznia kell minden tételre kiterjedően a beépítendő anyagok termelői árát, a fuvarköltséget, rakodási költséget, a depónia képzés költségét. A munkadíjnak tartalmaznia kell minden tételre kivetítve a bérköltséget, a gépköltségek teljesítményarányos vagy időarányos használatának díját (energia, üzem, kenő- és segédanyagok, gépkezelők bérét és járulékait, a gépszállítás, rakodás, átállítás, gép fel és leszerelés, erőátvitel kiépítése és bontása, gépalap, gépállvány, belső mozgatás és szerelés, beruházási hányad (amortizáció, fenntartás és javítás) és az építésvezetői általános költségeket (rezsi), valamint más egyéb mellett az irodai szerek és berendezések anyag és energiaszükségletét, stb. is.

Ezen árképzési alapelvek figyelembevételével helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kifogásolt gépi erővel végzett földmunkánál, a csővezetékek fertőtlenítési munkáinál, a kazánház, hőközpont beszabályozási munkáinál, a lángvágásnál, és a dokumentáció készítésénél energiahordozók és irodaszerek költségeit a normagyűjtemény, mint a kiírásban alkalmazott módszer szerint is a munkadíjban kellett kalkulálni, ezért az ilyenként jelentkező anyagköltség beárázásának hiánya nem eredményezhette az ajánlat érvénytelenségét.

Az ácsmunka 13. tételénél a felhasznált gomba és rovarkárttevő elleni megelőző védelem anyagköltségét a nyertes ajánlattevő nem, de utalt arra, hogy ezt a tételt más tételeknél beárázta. Miután az ajánlatkérőnek alapvető követelménye e munkánál az volt, hogy a faanyag előkezelt legyen, de azt nem határozta meg, hogy az előkezelést kinek kell elvégeznie, a felhasználónak vagy a gyártónak, ez a feltétel úgy is teljesíthető volt, hogy a kivitelező már előre kezelt faanyagot használt, ez esetben az előkezelés anyag-költsége értelemszerűen máshol jelentkezett (anyagár). A kiegészítő tájékoztatás keretében a beépített anyagok helyettesítésére az ajánlatkérő lehetőséget adott, erre a nyertes ajánlattevő figyelemmel volt, következésképpen nem sértette meg az ajánlati felhívás és dokumentáció előírásait. Tévesen értelmezte a felperes a kiegészítő tájékoztatás kiírásban betöltött szerepét. Az ajánlati felhívás, a dokumentáció és valamennyi, a törvény szerint lehetséges ezek értelmezését, kiegészítését jelentő, az ajánlatkérő által közölt információ, így a kiegészítő tájékoztatás egységet képeznek a beszerzési igény követelményeinek a meghatározásánál. Az ajánlati felhívás és a dokumentáció tartalmát meghatározó jogszabályi előírások egyfelől biztosítják, hogy az ajánlatkérő valamennyi, a beszerzési igényének megfelelő követelményt rögzíthesse, másfelől, hogy az így meghatározott követelmény együttes alapján az ajánlattevő megfelelő ajánlatot tehessen. Abban az esetben, ha a kiírás tartalma valamely okból kétséges, a Kbt. 56. § szerinti kiegészítő tájékoztatás keretében az pontosítható. Miután a kiegészítő tájékoztatás az ajánlati felhívás és dokumentáció értelmezésére szolgál, ilyen módon áttételesen ugyan, de szükségképpen az ajánlati felhívásnak és a dokumentációnak részévé válik, de nem eredményezheti az ajánlati felhívásban és a dokumentációban foglaltak módosítását. Függetlenül attól ezért, hogy a Kbt. 88. §

(1) bekezdés f) pontja az ajánlati felhívást és dokumentációt nevesíti, valamint a jogszabályoknak meg nem felelő ajánlat esetére teszi az érvénytelenséget megállapíthatóvá, az ajánlatkérő nem mentesül a kiegészítő tájékoztatás tartalmának vizsgálata alól, mert az jelenti a kiírás tartalmának autentikus értelmezését és ahhoz az ajánlatkérő is kötve van. Ha az ajánlati felhívás és a dokumentáció értelmezése és ezzel kiegészítése vált szükségessé, a kérdésre adott ajánlatkérői választ is figyelembe véve, annak megfelelően kellett az ajánlatokat elkészíteni. Ennek alapján a felperes tévesen állította, hogy a kiegészítő tájékoztatásnak nincs szerepe az ajánlat érvényességének vagy érvénytelenségének megítélésében.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a víz-csatorna szerelési munkák 44. tételénél az árazatlan költségvetésben az ajánlatkérő maga rögzítette, hogy a meghatározott paraméterekkel rendelkező mosogató ára a konyhatechnológiában szerepel, vagyis a megfelelő méretekkel rendelkező mosogató beszerzési árát nem itt, hanem a konyhatechnológiában kellett megadni, ennek a követelménynek a nyertes ajánlattévő eleget is tett, amikor a mosogató árát a konyhatechnológiai kiírás 7. tételében feltüntette.

Helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság azt is, hogy a 71. szám alatti elektromos energia ellátás, világítás munkanem 1-74-ig terjedő valamennyi tételét a nyertes ajánlattévő beárazta, ajánlata 162. oldalán a munkanem összesen rovatot nem töltötte ki, de a fejezeti összesítőben az elkülönített megadott táblázatban azt összesítette, anyag-és munkadíj bontásban önálló soron feltüntette, így ez okból sem lehetett ajánlatát érvénytelennek tekinteni.

Azt az előírást, hogy a listán szereplő valamennyi tételt be kell árazni, értelemszerűen a kiírási feltételek rendszerében, a beszerzési tárgyhoz kapcsolódó költségvetés sajátosságaihoz igazodóan kell teljesíteni. Így kívánta az ajánlatkérő és feltehetően a szakmában jártas felperes sem értelmezte másként. Azokban az esetekben, amikor az alkalmazandó normagyűjtemény kifejezetten a munkadíjban szerepelteti a munka elvégzéséhez szükségképpen hozzátartozó anyagköltséget, azt a munkadíj különbontásával nem az anyagok között kell szerepeltetni, adott esetben ez a munka jellege alapján nem is kivitelezhető, mert nem tudható, hogy pl. a gépi erővel történő tömörítés milyen mennyiségű üzemanyag felhasználást jelent, hiszen az függhet a föld minőségétől, összetételétől.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1); (2) és 79. § (1) bekezdése értelmében kötelezte az alperes másodfokú perköltségének megfizetésére és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdésének c) pontja, a 46. § (1) bekezdése és a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében a feljegyzett fellebbezési illeték viselésére.

Budapest, 2012. november 14. napján

**Dr. Sára Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Páldy Zsuzsanna s.k. előadó bíró,
Dr. Szőke Mária s.k. bíró**

A kiadmány hitelül:

tisztviselő